

DRUŽINOVÝ ČAS (OPIS)

Ahoj holky a kluci,

Tak se Vám opět hlásíme v pořadí s šestým číslem družinového čas(opisu). Tentokrát je celé číslo věnováno tématu „JARO A VELIKONOCE“

Sice máme zatím počasí sem tam pod nulou, ale 20. března (sobota) přivítáme první JARNÍ DEN!! Svlékneme zimní bundy a vyrazíme do probouzející se přírody (v rámci obce).

Pokud se s námi máte chuť podělit co jste hezkého viděli, namalujte na výkres (kdo nemá doma, může si vyzvednout ve vestibulu naší školy). Pak výkres přineste zpět a my ho vystavíme.

Děti 29. a 30. 3. bude otevřená brána školy od 13 - 17 hodin z důvodu zdobení školní vrby.

Přijďte si pověsit svoje nazdobené vajíčko!

Je symbolem nového života, plodnosti a vzkříšení.

Na závěr: Velikonoce jsou dobou, kdy oslavujeme znovu zrození a příchod jara. Všechno rozkvetne, rodí a líhnou se mláďata, dny se prodlužují, otepluje se. Svět voní a život je tak nějak veselejší. Takže Vám a celé Vaší rodině vinšujeme krásné jaro, pohodu, klid, spokojenost, ale především zdraví.

KRÁSNÉ VELIKONOCE A NA BRZKOU VIDĚNOU

**Vaše Věra, Martina,
Adriana, Kristýna a Jovana**

JARO A VELIKONOCE

Jaro a Velikonoce s sebou přináší mnoho symbolů, zvyků a tradic. Na mnoho z nich jsme pozapomněli a při těch nejznámějších kolikrát nevíme, odkud se vzaly a jaký význam v sobě nesou.

HODY, HODY, DOPROVODY ...

S Velikonocemi máme všichni spojenou tzv. pomlázku, která je spojena se symboly jara a nového života. Pomlázkou se nazývají nejen spletené vrbové proutky, ale také odměna, kterou chlapi za velikonoční koledování dostávali.

Vrbovou pomlázku (ale také žilu, tatarec, šmekurst, hodovačku nebo vinovačku) uměl plést každý muž, dnes je tato dovednost spíš výjimkou.

O Velikonočním pondělí pak chlapi a muži od brzkého rána chodili s pomlázkou šlehat dívky, aby byly zdravé a veselé, vrbové proutky jim předaly mládí a svěžest. Šlehaly se také služky, aby nebyly líné, vdané ženy, aby neměly zlý jazyk.

Za vyšlehání tradičně mladá děvčata přivazovala na konec pomlázky barevné **STUŽKY** (červená barva symbolizovala lásku, zelená sympatie, modrá naději a žlutá odmítnutí) a dávala chlapcům barevná **VAJÍČKA**. Vajíčko je chápáno jako symbol života, plodnosti a návratu jara.

KDYŽ SE V KUCHYNI ROZVONÍ...

Během Velikonoc se v kuchyni rozvoní hned několik typických dobrot spojených s příchodem jara a oslavami Velikonočních svátků. Nejznámějšími jsou **JIDÁŠKY**, **BERÁNEK** nebo **MAZANEC**, pozadu nezůstává ani slaná nádivka.

JIDÁŠE nebo jidášky jsou malé sladké pečivo z kynutého těsta různých tvarů, které je pomazané medem. Peče se tradičně na Zelený čtvrtek a tvarem připomíná provaz, na kterém se oběsil Jidáš z pocitu viny za zradu Ježíše.

BERÁNEK je velikonoční moučník z bábovkového těsta, který svým tvarem připomíná nejen příchod jara a nového života, ale také v křesťanství symbolizuje obětování Ježíše Krista. Beránek byl tradičním symbolem jara již v pohanských dobách a jeho síla přetrvala dodnes.

MAZANEC dnes známe jako sladké pečivo s rozinkami ve tvaru kulatého bochníku. Chuťově je velice podobný vánočce a peče se minimálně od 18. století. Tvarem má připomínat po zimě přicházející slunce, s křesťanskou tradicí se pak vršek mazance začal nařezávat do kříže, aby připomínal na Bílou sobotu ukřižování Krista.

Jelikož je jaro znamením probouzející se přírody, je také **NÁDIVKA** z pečiva a různých jarních bylinek. Dnes v ní najdete především maso bílé (kuřecí nebo králičí). Společným znamením je však právě ona zelená barva, která symbolizuje jaro, ať už se rozhodnete pro pažitku medvědího česneku, špenátu nebo kopřivy.

ŘEHTÁNÍ A DALŠÍ KŘEŠŤANSKÉ TRADICE

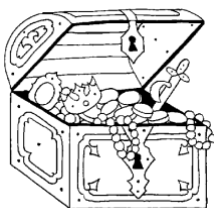
Velikonoce jsou i pro křesťany velkou událostí, připomínají totiž ukřižování a zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Celý týden před Velikonocemi je označován jako **SVATÝ** nebo taky **PAŠIJOVÝ** a každý den má svůj název a s ním spojený zvyk.

PRACOVNÍ LIST – VELIKONOČNÍ TÝDEN

Přečti si text o každém z velikonočních dnů zvlášť a přiřaď čarou obrázky podle tradic.

ŠKAREDÁ STŘEDA

V tento den hospodyňky uklízely celý dům a vymetaly komíny, aby z domu vyhnaly zlé duchy.

ZELENÝ ČTVRTEK

V tento den často lidé jedli zelená jídla a také Jidáše. Sladké pečivo, které připomínalo zradu Jidáše. V kostelech naposledy zvoní zvony a poté odlétají do Říma.

VELKÝ PÁTEK

V tento den byl podle tradice ukřižován Ježíš Kristus. Bylo zakázáno jíst maso a podle pověr země vydávala své poklady. Proto se nesmělo hýbat se zemí.

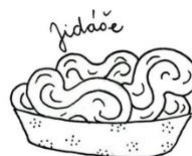
BÍLÁ SOBOTA

V tento den dle tradic vstal Ježíš Kristus z mrtvých. Světli se ohně a také svíčky.

BOŽÍ HOD VELIKONOČNÍ

V tento slavnostní den světil kněz v kostele mazance, beránky a víno. Ty pak hospodář odnášel na pole, kdy jimi obdaroval půdu, aby mu dala dobrou úrodu.

VELIKONOČNÍ PONDĚLÍ

V tento den kluci šupou děvčata pomlázkou z proutí, to aby byly celý rok zdravé. Děvčata za to chlapcům dávají zdobená vajíčka.

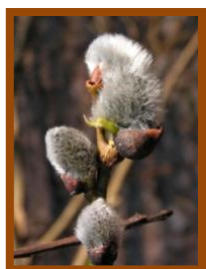

K JARU TAKÉ PATŘÍ...

Zajíček

S přicházejícím jarem se kolem polí, luk a sedláckých stavení začínají objevovat zajíci, hledající potravu. Dávno v minulosti si jejich výskyt lidé spojili s pověrou, že nosí vajíčka, a s tímto symbolem jsou kolem Velikonoc dodnes pevně spjati. V Německu, Rakousku, ale i jiných evropských zemích tak dětem výslužku nosí právě zajíci, schovávají ji v zahradě a děti mají za úkol vajíčka a jiné dobroty hledat.

Kočičky

Vrba je jedním z kvetoucích poslů jara. Její květy, nejspíš díky hebkosti nazývané kočičky, jsou symbolem Velikonoc a v našich podmínkách nahradily palmové ratolesti, kterými byl vítán Ježíš při příchodu do Jeruzaléma. Během Květné neděle posvěcené vrbové proutky chrání hospodářství a domácnosti před živelnými pohromami, ale také chorobami a zlými duchy.

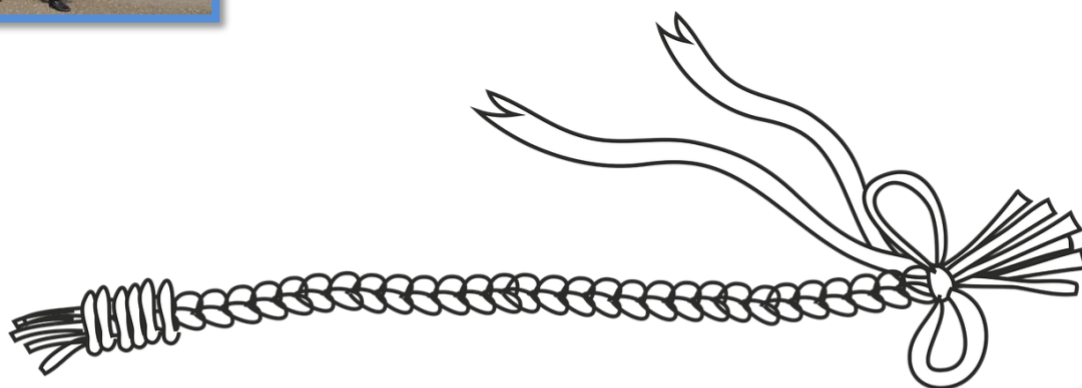
Osení a pučálka

Tradiční vysévání obilí na tácek či do květináče značí příchod jara a s ním i začátek zemědělských prací. Zelenou barvou se poprvé po zimě prosvítla nejen potmělá stavení, ale také nálada všech obyvatel. Stejně tak k Velikonocům a jaru již tradičně patří tzv. pučálka, což není nic jiného než naklíčený hrách.

Vynášení Moreny

Během tzv. Smrtné neděle (týden před Květnou nedělí) se tradičně vynášela Morena, Morana, Smrtka nebo Smrtholka. Jedná se o slaměnou ženskou figuru oblečenou v šatech a nazdobenou pentlemi či vyfouknutými vajíčky, která symbolizuje zimu. Hořící Morena se za bujarého zpěvu hází do řeky, aby odplula a s ní i poslední dny zimy, nemoci a zlé síly. Pak může přijít jaro ve své plné síle.

Velikonocní recepty

KURÁTKA Z PIŠKOTŮ

INGREDIENCE:

- 1 balíček dětských piškotů
- čokoládová poleva
- "kandované" ovoce
- 2 lžiče másla
- 3 lžiče moučkového cukru
- citronová šťáva dle chuti

POSTUP:

Změklé máslo utřeme s cukrem do pěny a po troškách přidáváme citronovou šťávu. Připraveným krémem slepujeme vždy dvě kolečka dětských piškotů. Čokoládovou polevou vyznačíme oči, z kandovaného ovoce vytvoříme zobáček a hřebínek. Hotová kuřátka klademe na jeden piškot, který potřeme krémem.

JARNÍ NÁDIVKA

INGREDIENCE:

- sůl, pepř
- majonánka
- pažitka
- petrželka
- muškátový oříšek
- 5 ks rohlík
- 300g uzené maso (kopřiva)
- 150 ml mléka

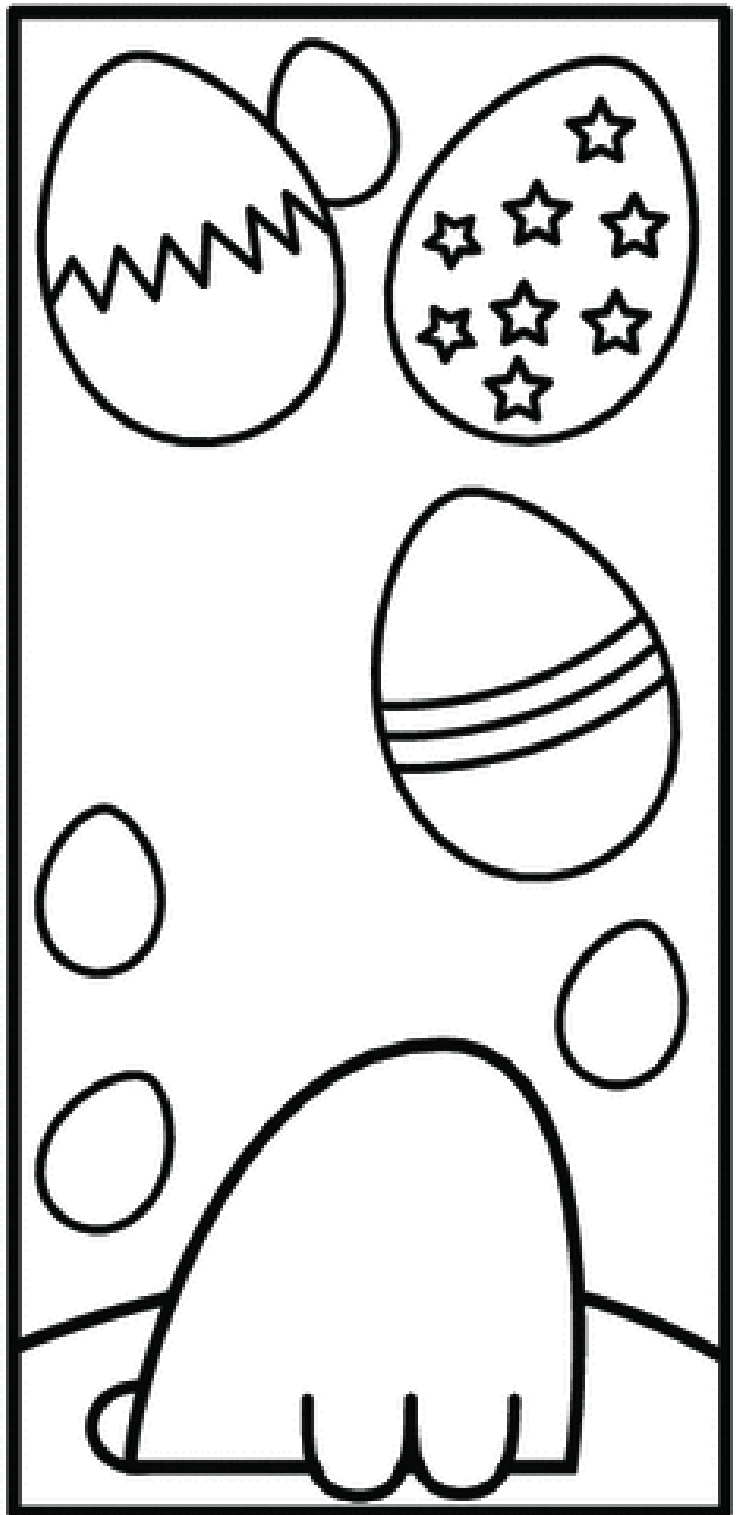
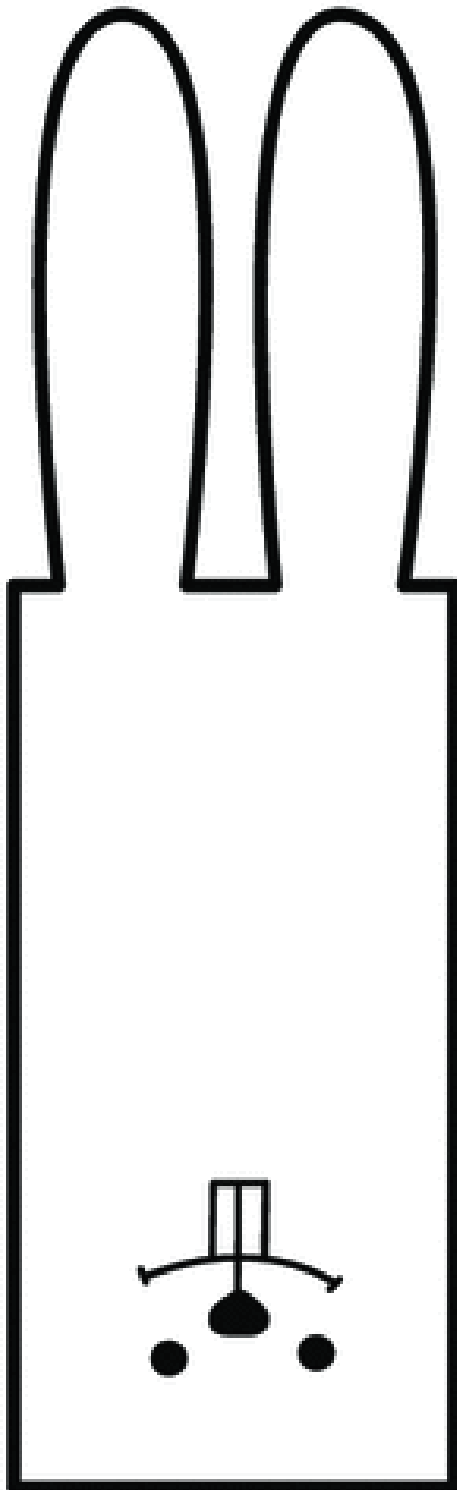
POSTUP:

Starší věku nebo rohlíky nakrájejte na kostky a vložte do mísy. Na kostky nakrájejte i uzené maso. Oddělte žloutky a bílky, z bílků ušlehejte sníh. Do vevy nalijte mléko a zamíchejte. Přidejte uzené maso, žloutky a nasekané kopřivy. Osolte, opepřete a přidejte špetku muškátového oříšku. Nakonec přimíchejte bílky. Míchejte jemně, aby bílky „nespadly“. Směs dejte do vymazaného pekáče a pečte na 170 stupňů přibližně 30 minut (záleží na výkonu trouby).

VYMALUJ SI
A VYSTŘIHNĚ ZAJÍČKA.

VELIKONOČNÍ ÚKOLY

po všechny

1. Zvládneš udělat jarní úkol?

ZAKROUŽKUJ

- Dal jsem vše na své místo
- Při úklidu jsem použil smeták a lopatku
- Při úklidu jsem použil hadřík
- Otevřel jsem okno, aby se vyvětralo.
- Dal jsem do Vázy kytičku

2. Co zeleného najdeš v lednici. Ochutnej

POZNÁŠ CO JE NA OBRÁZČÍCH?

3. Nezapomeň nabarvit a nazdobit vajíčka.

VZPOMENEŠ SI, CO VŠE JSI K BARVENÍ A ZDOBENÍ POUŽIL?

4. Jedno vajíčko si můžeš vybarvit.

5. Správně přiřaď

BERÁNEK

MAZANEC

VELIKONOČNÍ
NÁDIVKA

6. Popřej někomu **VESELÉ VELIKONOCE!**

BŘEZEN – měsíc knihy

V BŘEZNU SE NEJEN OTVÍRÁ ZEM, ALE TAKÉ KNIHA

*Dobré ráno, kamarádi,
knížky máme všichni rádi.*

*Kolik je v nich tajemství,
kdo poslouchá, dobře ví,*

*že tam bydlí pohádky s nádhernými obrázky,
ale taky básničky, říkadla a písničky.*

Vyzkoušej si práci s textem a čtení s porozuměním

Slon Kim

Někde v Africe bydlí veselý slon Kim. I když je zatím malý, má už pět sloních kamarádů. I ostatní zvířátka se s ním chtěla kamarádit. Byla to zebra Nela, hroch Tom, žirafa Kiki a opička Lu. Slon byl veselý a tuze chytrý. Vymýšlel pro ostatní napínavé příběhy, zajímavé hry i veselé hádanky.

1. Zelenou pastelkou podtrhni všechna slova, která označují zvířata.
2. Vyhledej všechna slova, která začínají písmenem z a podtrhni je modře.
3. V textu označ žlutě všechna písmena k.
4. Třetí slovo na prvním řádku je _____
5. Poslední slovo článku je _____
6. Čtvrté slovo na druhém řádku je _____
7. Namaluj jednoho z kamarádů slona Kima
8. Kolik má Kim sloních kamarádů? _____
9. Kolik má Kim ostatních kamarádů? _____
10. Jak se jmenují? _____

VYBARVI

Modré oko

Hnědý méďa

Růžový tulipán

Oranžová čepice

Žluté sluníčko

Šedé letadlo

Fialové hrozno

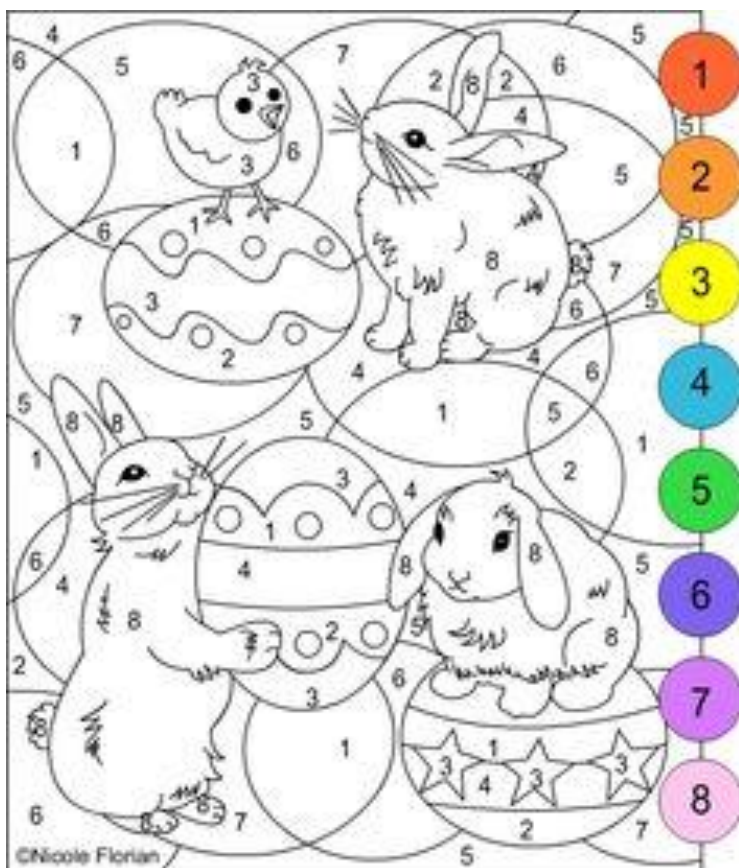
Červené jablíčko

Zelený lísteček

Černý mrak

Fialová chobotnice

Hnědá tužka

BÁSNIČKY

VELIKONOČNÍ PRO KLUKY

Upletl jsem pomlázku,

je hezčí než z obrázku,

Všechny holky, které znám,

Navštívím a vymrskám.

Než mi dají vajíčko,

Vyplatím je maličko.

VELIKONOČNÍ PRO HOLKY

kropenatá slepička

snesla bílá vajíčka,

obarvím je vymaluji,

všechny chlapce podaruji,

pentličky si nastřihám,

na pomlázku jim je dám.

Paní mámo zlatičká,
darujte nám vajíčka,
nedáte-li vajíčka,
Uteče vám slepička.

SVÁTKY JARA

A TRADIC - kviz

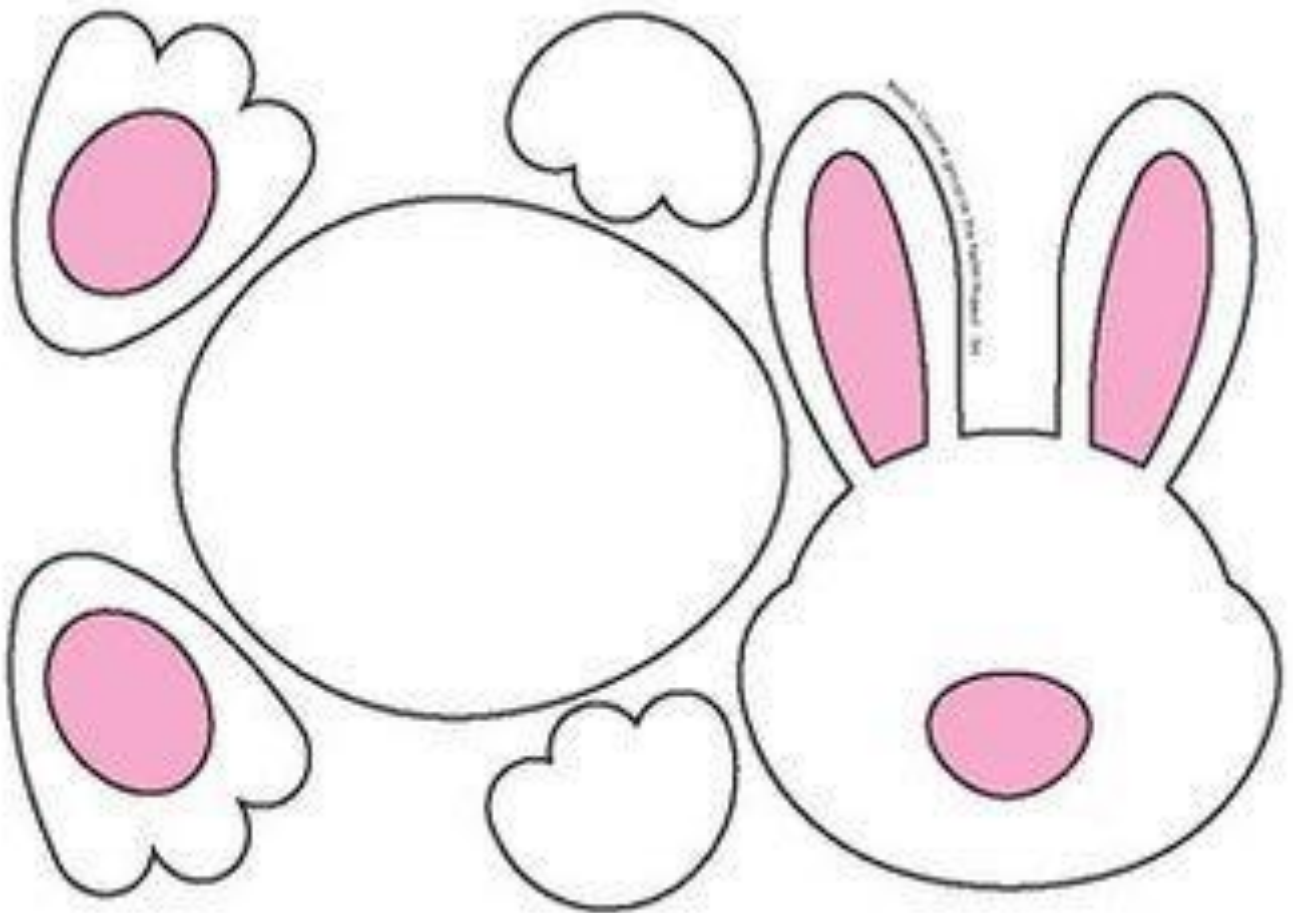

Někteří z nás společně nakoupí první jarní kytičky, vyzdobí byt, připraví kraslice, nastřihají mašle, upletou pomlázky. Věřící si připomínají důležitou cestu Ježíše Krista a jeho vzkříšení. První svátky v roce nám všem přinášejí vůni života, radost ze začátku a novou naději.

- Říká se, že na Zelený čtvrtek odlétají zvony do ... . Jejich zvuk až do Veliké noci nahrazují různé klapačky a řehtačky. Kam odlétají všechny zvony?
  - do Prahy
  - do Říma
  - do Paříže
- Co vlastně znamená velikonoční vajíčko?
  - bílá a žlutá barva jarních květin
  - symbol nového života
  - konec zimy
- Mezi velikonoční symboly dále patří
  - beránek, jmelí a kříž
  - svíce, kříž a květináč
  - kříž, beránek a svíce
- Nejznámější velikonoční koledou je tato krátká říkanka: „Hody, hody doprovody...“
  - dejte něco dobrého
  - dejte vejce malovaný
  - přišli jsme k vám na koledu
- Na Velikonoční neděli po vzkříšení Ježíše Krista začíná období radosti, hojnosti, nadějí. Nastává hlavní svátek -
  - Veliké pondělí
  - první jarní den
  - Boží hod velikonoční
- Neměli bychom zapomenout ani na velikonoční dobrůtky. Co však určitě na velikonoce do trouby nedáváme
  - jarní nádivku
  - mazanec
  - vánočku
- V některých oblastech ženy mohou pomlázku oplatit odpoledne, kdy vylívají na muže a chlapce kbelíky
  - teplé vody
  - bílého či červeného vína
  - studené vody
- Název Velikonoce je odvozený od
  - veliké noci, tak byla pojmenovaná noc, po níž vstal Ježíš z mrtvých, noc největšího tajemství v duchovních dějinách
  - veliké noci, protože od dubna jsou noci delší a tma černější
  - velikého konce, kdy zima předává vládu jaru

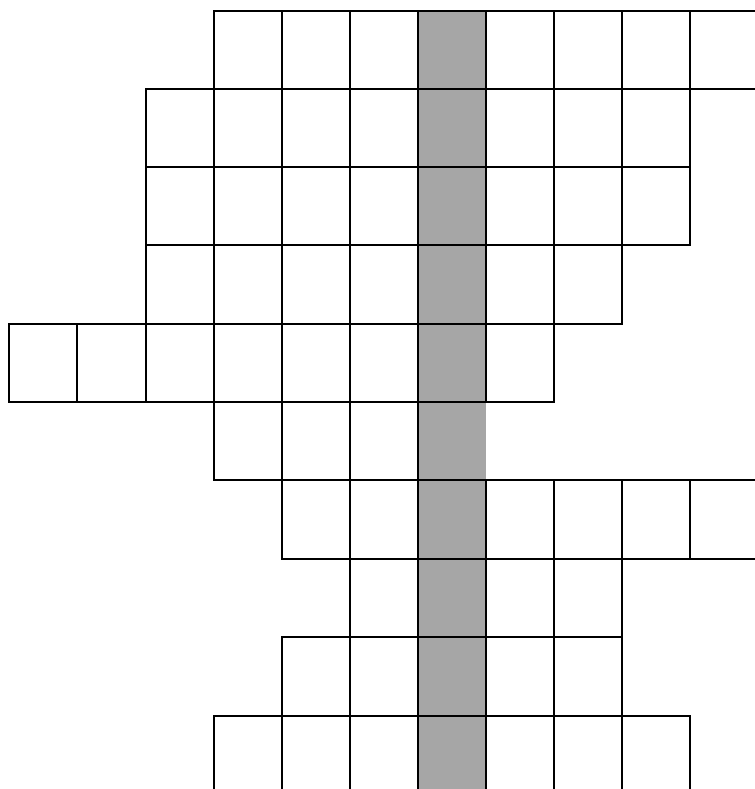

PRACOVNÍ LIST – zvyky a tradice vážící se k velikonočům pro 3 a 4. ročník

VELIKONOCE – oslavy Velikonoc mají velmi starou tradici. Všichni víme, že jsou spojeny s barvením vajíček, pečením beránků a také s velikonoční koledou. Často jsou nazývány jako: (viz tajenka).

1. Křížovka „Velikonoce“

Ozdobené malované vajíčko
Činnost zdobení vajíčka
Chodíme s ní koledovat
Nutný na výrobu pomlázky
Dává nám vajíčka
Proutek bývá z ....
Ušaté zvíře – symbol Velikonoc
Období, kdy se slaví Velikonoce
Samec od ovce
Pečeme jej na Velikonoce

2. Vybarvěte slova, která nějakým způsobem souvisí s Velikonocemi:

BETLÉM	BERÁNEK	VAJÍČKO	ČERT
POMLÁZKA	KUŘÁTKO	PROUTEK	KOLEDA
KRASLICE	JARO	ZAJÍČEK	PRSKAVKA

